

Ljubljana, 8. junij 2023

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za zdravstvo

Mag. Tamara Kozlovič, predsednica

mag. Hedvika Stanič Igličar, sekretarka

Spoštovani,

civilna iniciativa Glas ljudstva predlaga

**AMANDMA K PREDLOGU ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O
ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU**

s katerim bi zagotovili pravičnejšo odmero obveznega zdravstvenega prispevka
glede na dohodek zavarovank in zavarovancev:

1. UTEMELJITEV PREDLOGA AMANDMAJA

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ukinja vsa doplačila za zdravstvene storitve in s tem razlog za obstoj dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja (DZZ). Izpad dohodka od premij DDZ bo nadomestil obvezni zdravstveni prispevek. Gre za velik korak v smeri univerzalnega zdravstvenega varstva, ki si za cilj zastavlja, da imajo vsi ljudje dostop do vseh potrebnih zdravstvenih storitev. Doslej takega zavarovanja nismo imeli, saj skoraj nobena zdravstvena storitev ni bila dostopna doplačila iz žepa ali brez DZZ, ki je zasebno in profitno. Poslej bo do vse storitve, ki jih navaja ZZVZZ, dostopne brez doplačil.

Predlagatelji zakona so dosedanjo premijo DZZ v dosedanji (povprečni) višini 35 evrov mesečno spremenili v obvezni zdravstveni prispevek v enotnem fiksnem znesku in s tem niso odpravili enega ključnih razlogov za kritiko DZZ: njegove regresivnosti. Zahteva večine državljanov ni samo ukinitve DZZ, temveč njegova nadomestitev s pravičnim proporcionalnim prispevkom, ki bi bil odvisen od posameznikovih dohodkov. Enoten prispevek 35 evrov bo upokojencu z minimalno pokojnino zmanjšal razpoložljivi dohodek za 5,4 %, delavcu s povprečno plačo za 2,5 %, posameznikom z najvišjimi plačami pa za nekaj promilov. K temu je potrebno dodati še dejstvo, da je tudi obstoječe obvezno zdravstveno zavarovanje, ki temelji na obveznem zdravstvenem prispevku v višini 6,36 %, le na videz proporcionalno, v resnici pa regresivno, saj ta prispevek zmanjšuje osnovo za dohodnino, kar pomeni, da država »vrne« zavarovancu v najvišjem davčnem razredu 50% njegovega prispevka, v najnižjem le 16%, pri minimalnem dohodku pa ničesar. Oba obvezna prispevka skupaj bosta zmanjšala razpoložljivi dohodek zavarovance z minimalnimi dohodki za več kot 9 %, tistega iz najvišjega davčnega razreda pa samo za 3,5 %. Regresivnost obveznega zdravstvenega zavarovanja se bo z uvedbo novega prispevka izrazito povečala.

Mesečni znesek 35 evrov za ljudi z najnižjimi dohodki predstavlja tako veliko finančno breme, da mnogi sploh niso imeli sklenjenega DZZ in so se znašli v finančni stiski, če so resno zboleli. Ljudi brez DZZ je približno sto tisoč: nekateri med njimi, zlasti mladi, se niso zavarovali, ker so sprejeli tveganje, da ne bodo zboleli, večina med njimi pa je takih, ki se ni zavarovala zaradi revščine. Ti ljudje bodo po novem zakonu morali plačevati obvezni prispevek 35 evrov, kar bo povečalo njihovo socialno stisko.

Predlagatelji zakona napovedujejo, da bodo prispevek spremenili v proporcionalnega v naslednjem koraku čez leto ali dve, vendar ne vidimo utemeljenega razloga, zakaj tega ne bi storili hkrati z ukinitvijo DZZ. Uvedba proporcionalnega prispevka namreč ne bi imela nobenih drugačnih ekonomskih in davčnih posledic kot fiksni prispevek.

BESEDILO AMANDMAJA

K 12. členu

V 12 členu se drugi odstavek nadomesti z naslednjim odstavkom:

»Poleg prispevkov iz prejšnjega odstavka se Zavodu plačuje tudi obvezni zdravstveni prispevek v višini 2,4 % od neto dohodka.«

Tretji odstavek 12. člena se črta.

OBRAZLOŽITEV

Z amandmajem se predlagani način prenosa prihodkov DZZ v obliki fiksnega prispevka, ki ga plačujejo vsi nosilci obveznega zdravstvenega zavarovanja, spreminja v obvezni prispevek, izražen v odstotku neto dohodka. S tem se regresivni prispevek spreminja v proporcionalnega.

SPREMEMBE V DRUGIH DELIH PREDLOGA ZAKONA, KI SLEDIJO TEMU AMANDMAJU:

Predlagani amandma zahteva amandma k 11. členu, vezan na vsebino zakona.

K 11. členu

V 11. členu zakona se v tretjem odstavku črta besedilo »in v pavšalnem znesku«.

Obrazložitev:

Amandma je vsebinsko vezan na amandma k 12. členu zakona.

V šestem odstavku poglavja 1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA se v zadnjem stavku črtajo besede **»in trenutne višine premije«**.

V prvem odstavku poglavja 2.1. CILJI se del besedila prvega stavka **»v enotnem fiksnem znesku«** nadomesti z besedilom: **»v enotnem odstotku od dohodka«**.

V prvem odstavku poglavja 2.3 POGLAVITNE REŠITVE se del besedila prvega stavka **»v enotnem fiksnem znesku«** nadomesti z besedilom: **»v enotnem odstotku od dohodka«**.

Zadnji stavek tega odstavka »Višina obveznega zdravstvenega prispevka bi bila enaka za vse zavarovance, in sicer 35 EUR, z možnostjo valorizacije enkrat letno, pri čemer se upošteva rast povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji v preteklem letu po podatkih Statističnega Urada Republike Slovenije.« se nadomesti s stavkom: »Višina obveznega zdravstvenega prispevka bi bila odmerjena v višini 2,4 % od neto dohodka.«V poglavju III.

OBRAZLOŽITVE ČLENOV se v komentarju K 11. členu črta besedilo: »in v pavšalnem znesku. Navedba pavšalnih zneskov je potrebna zaradi uvedbe obveznega zdravstvenega prispevka.«

PRILOGA: PRILIVI OB UVEDBI PROPORCIONALNEGA PRISPEVKA

RAZRED DOHODNINSKIH ZAVEZANCEV GLEDE NA VIŠINO BRUTO PREJEMKA	zaposlene osebe	upokojenci	SKUPAJ ZAVEZANCI	neto plača/pokojnina	obvezni prispevek 2,4 %	razlika do 35 evrov
do minimalne plače	150.643	224.651	375.294	562	13	-22
od min. plače do 60% PP	109.869	135.892	245.761	830	19	-16
od 60% PP do 70% PP	117.886	63.502	181.388	1.027	24	-11
od 70% PP do 80% PP	96.153	35.701	131.854	1.186	28	-7
od 80% PP do 90% PP	85.496	20.501	105.997	1.344	32	-3
od 90% PP do 100% PP	72.922	13.696	86.617	1.502	35	0
od 100% PP do 110% PP	57.383	7.125	64.508	1.660	39	4
od 110% PP do 120% PP	47.176	5.505	52.680	1.818	43	8
od 120% PP do 130% PP	38.304	3.517	41.821	1.976	47	12
od 130% PP do 140% PP	34.925	3.078	38.002	2.134	51	16
od 140% PP do 150% PP	30.072	2.500	32.572	2.292	54	19
od 150% PP do 160% PP	21.679	2.200	23.879	2.450	58	23
od 160% PP do 170% PP	16.879	2.000	18.879	2.608	61	26
od 170% PP do 180% PP	13.130	1.500	14.630	2.766	65	30
od 180% PP do 190% PP	10.652	1.736	12.388	2.924	68	33
od 190% PP do 200% PP	8.834		8.834	3.082	74	39
od 200% PP do 250% PP	25.892		25.892	3.557	85	50
od 250% PP do 300% PP	11.563		11.563	4.347	104	69
od 300% PP do 400% PP	9.599		9.599	5.532	133	98
od 400% PP do 500% PP	3.625		3.625	7.113	171	136
od 500% PP do 600% PP	1.588		1.588	8.694	209	174
od 600% PP do 700% PP	805		805	10.274	247	212
od 700% PP do 800% PP	446		446	11.855	285	250
od 800% PP do 900% PP	257		257	13.436	322	287
od 900% PP do 1000% PP	154		154	15.016	360	325

SKUPAJ PRIHODKI V MIO EUR LETNO					552	
--	--	--	--	--	------------	--